

Walay hunong nga pagpang-atake sa rehimeng US-Marcos II sa katawhang Negrosanon

NAGPADAYON UG MIGRABE ANG KAPINTAS ug terorismo sa rehimeng Marcos Jr sa sobra duha ka tuig niya nga paglingkod sa poder. Kadungan sa padayong paggrabe sa sosyo-ekonomikong krisis nga nagpaantus sa katawhan, nagmani-obra usab si Marcos Jr nga palig-unon ang iyang gahum aron mopabilin sa poder.

Tataw niining tuiga ang nagkagrabeng panagbangi sa pundok ni Marcos Jr ug Duterte sa sunud-sunod nga mga *hearing* sa Kongreso nga nag-imbestiga ni kanhi Presidente Rodrigo Duterte sa iyang mga krimen sa pagpamatay hilabina sa iyang gyera kontra-droga sa panahon sa iyang pagpamuno ug ang imbestigasyon sa iyang anak nga si Bise Presidente Sara Duterte kalabot sa iyang iresponsableng paggasto sa pondo sa Department of Education ug sa *confidential fund*. Pinakamayor kining mga rason nganong gipasakaan siya og tulo ka *impeachment complaint*.

Kadungan niini, gipadayon pa gihapon ni Marcos Jr ang mga kontra-katawhang mga polisiya ug programa nga gisugdan ni Duterte susama sa pagpatuman sa Anti-Terrorism Law lakip ang Terrorism Financing Prevention and Suppression Act nga ming-target sa mga indibidwal nga gipasanginlan nga mingsuporta sa rebolusyonaryong kalihukan,

paggamit sa *whole-of-nation approach* o ang NTF-Elcac nga gi-apil ang mga sibilyang mga ahensya para sa ilang kampanyang kontra-insurhensya, hul-os nga pag-implementar sa *neo-liberal* nga mga proyekto nga miresulta og peligro sa kinabuhi ug panginabuhian sa katawhan sa kabukiran ug bisan sa kasyudaran ug uban pang malupigong programa.

Partikular sa Negros, gipirmahan ni Marcos Jr isip balaod ang Negros Island Region (NIR) nga gilangkoban sa duha ka probinsya sa Negros ug Siquijor nga mosilbi sa interes sa mga dalagkung komprador-burgesya ug agalong yutaan kakonsabo ang mga burukrata kapitalista tungod kay mopapaspas ug mopasayon kini sa pag-pangawkaw sa natural nga bahandi sa isla.

Mas migrabe ang krisis sa ekonomiya sa isla tungod sa mingsirit nga implasyon ug sa sunud-sunod nga ni-agi nga mga kalamidad, hilabina ang pagbuto pag-usab sa Bulkang Kanlaon nga mimugna og dakung kadaut sa panginabuhian sa katawhan. Ingon man, ang kawad-on o kakulang sa yuta, wala o kulang nga suporta para sa agrikultural nga sektor, ubos nga suholan sa mamumuo ug mga kontradiksyon sa mga nagharing hut-ong sa pag-inilogay sa poder ug bahandi ang dugang mingtulod sa katawhan sa kakabus.

Imbes nga gam-an og lakang sa reaksyonaryong gobyerno nga mahatagan kini og kasulbaran, hul-os pa kining nagpaka-ito sa imperyalistang US pinaagi sa pagpatuman og mga *neoliberal* nga proyekto susama sa plantasyon sa *oil palm*, ekoturismo, mina, pribatisasyon sa mga pampublikong utilidad, modernisasyon sa dyip, reklamasyon sa mga baybayon ug ang kini lang nga napasara sa balaodnon sa Senado ug Kongreso nga mopalungtad sa 99 ka tuig ang pag-abang sa langyaw sa kayutaan sa Pilipinas. Gipapaspas pa ang implementasyon niini sa pagdali-dali sa Armed Force of the Philippines (AFP) nga madeklara ang tibuok isla nga anaa na sa state of Stable Internal Peace and Security (SIPS) kay kuno napukan na ang rebolusyonaryong kalihukan sa isla.

Aron masiguro nga mapatuman kini, gigamit sa reaksyonaryong gobyerno ang binayrang AFP,

Philippine National Police (PNP) ug mga paramilitar niini lakip ang NTF-Elcac. Ilang gipagrabe ang pasismo ug terorismo batok sa katawhan nga mihikaw sa batakang katungod sa lumulupyo nga mabuhi.

Tungod niini, mingpadayon ug walay hunong ang mga *focused military operation* sa kabukiran sa isla nga mimugna og mga bayolasyon sa Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL) batok sa katawhan nga mikabat sa 825 ka mga kaso sa pagpamatay, ilegal nga pagpang-aresto, pagpang-abdak, pagpamomba, pagpangulata, pagpangransak, paturagas nga pagpamusil, pagpanghulga, pagpangharas ug uban pa sa ilawom sa sobra duha ka tuig nga pagpamuno ni Marcos Jr.

Niining tuiga, 245 ka insidente sa kalapasan sa tawhanong katungod ang gihimo sa AFP, PNP ug mga paramilitar niini kuyog ang NTF-Elcac nga mi-imbolbar sa masobra 19,500 ka mga biktima (3,666 niini ang mga menor de edad).

Sa 71 ka mga biktima sa ekstrahudisyal nga pagpamatay sa masobra duha ka tuig nga kampanya sa pagpanumpo ni Marcos Jr sa isla, 16 sa ila ang ginpatay niining tuiga. Siyam niini ang kabahin sa kaswalidad sa 20 ka pekeng engkwentro nga gideklarar sa AFP aron itabon sa ilang mga krimen ingon man ang uban pa nilang mga kalapasan susama sa paturagas nga pagpamusil, pagpamomba ug ilegal nga pagpangransak.

Aron tuohan ang AFP sa publiko sa ilang gipanghambog nga 'kadaugan' sa ilang gyera kontra-insurhensya, gigamit sa AFP ang kini nga naratibo sa brutal nga pagpatay sa 94th IB sa magtiayon sa Himamaylan City, Negros Occidental niadtong Agosto 22 tungod wala kini mipasugot sa ilang kagustohan nga mosurender ug mopaidalom sa puno sa korapsyon nga E-CLIP, pagtortur ug pagpatay sa usa ka *senior citizen* sa Cauayan, Negros Occidental niadtong Hulyo 29 ug ang tinalawan ug tinuyo nga pagpatay sa 15th IB sa duha ka hors de combat sa Sipalay City, Negros Occidental niadtong Hulyo 30 ug Agosto 1.

Mapasalamaton ang *Ang Paghimakas* sa mga kontribusyon nga naghimong madaugon niini nga isyu. Sa pagpalambo sa atong *Ang Paghimakas*, giawhag ang tanang tigbasa nga padayong mo-amot og mga balita, piktyur, istorya ug uban pang sinulat. Mangayon sab kami sa inyong mga suhestyon ug komentaryo unsaon pa gyud pagpalambo ang atong bantalaan.

angpaghimakas@protonmail.com

negrosrevportal.wordpress.com

13

ka kaso

16

ka biktima

ILIGAL NGA PAGDAKOP

10

ka kaso

17

ka biktima
(2 ang mga bata)

2

ka kaso

840

ka biktima
(140 ang mga bata)

Uban pang mga bayolasyon	Mga kaso	Mga biktima
Paturagas nga pagpamusil	24	1,392
Paturagas nga pagpamomba	1	600 (100 ang mga bata)
Pagpangulata	7	11 (2 ang mga bata)
Pagpanghulga, pagpangharas ug intimidasyon	119	9,102 (1,590 ang mga bata)
Iligal nga pagpangita ug pagpanguha	10	325 (107 ang mga bata)
Pugos nga pagpabakwit	5	2,041 (470 ang mga bata)
Coercion (Pagpamugos)	1	70
Pagkampo sa mga komunidad	36	4,680

Niining tuiga, 245 ka insidente sa kalapasan sa tawhanong katungod ang gihimo sa AFP, PNP ug mga paramilitar niini kuyog ang NTF-Elcac nga mi-imbolbar sa masobra 19,500 ka mga biktima (3,666 niini ang mga menor de edad).

.....

Ang pagtiner sa 15th ug 47th IB sa lungsod sa Candoni, Negros Occidental mingpakita sa pagpasiguro sa AFP sa interes sa nagharing hut-ong ug dalagku komprador burgesya nga Araneta-Consunji sa 6,652 ka ektaryang plantasyon sa *oil palm* aron pugngan ang pakigbisog sa mga apektado niini nga proyekto.

Timaan ang nahitabong engkwentro sa Brgy. Gatuslao, Candoni tali sa mga Pulang manggugubat ug mga sakop niining mga tropa militar niadtong Nobyembre ang pagkabinayran sa mga nahisgutang militar sa mga nagharing hut-ong samtang gipamatud-an sa mga Pulang hangaway ang ilang pagdapig sa interes sa katawhang gilupigan ug gipahimuslan. Pito ka mga Pulang manggugubat ang namartir niini nga engkwentro ug siyam ka sakop sa militar ang namatay.

Pagkahuman sa engkwentro, paturagas nga mihulog og upat ka bomba ang upat ka helikopter sa AFP sa mga komunidad sa mag-uuma duol sa lugar sa engkwentro. Nakamugna kini og kalisang ug kabalaka sa lumulupyo.

Ingon man, walay hunong ang pagpangdaut sa 11th IB sa mga lugar sa sulod sa linibo ka ektaryang proyektong gitawag nga Tamlang Valley Zone of Peace sa Negros Oriental nga milangkob sa syudad sa Bayawan ug mga lungsod sa Sta. Catalina, Siaton, Pamplona, Valencia ug Sibulan. Gikontrol sa militar ang lihok sa lumulupyo ug mingtanum og kalisang sa mga residente aron ipasiguro nga dili mobatok sa makadaut nga proyekto.

Samtang, gikan Enero hangtod Disyembre, 17 ka mga biktima ang iligal nga gi-aresto ug gipasa-kaan og mga hinimo-himong kaso lakip na ang paglambigit sa ila sa rebolusyonaryong kalihukan. Mayoriya nila mga sakop sa mga rebolusyonaryong organisasyon.

Nikabat usab og 11 ka mga biktima ang gipangkulata sa mga pasistang tropa tungod sa akusasyon nga nagtago sila og Pulang mangggugubat ug mingsuporta sila sa rebolusyonaryong kalihukan ug pagpamugos nga motug-an kung diin ang NPA.

Pinakadaghang insidente niining tuiga ang pagpanghulga, pagpangharas ug intimidasyon sa mga tropa sa militar sa mga lumulupyong mingmugna og peligro sa ilang kinabuhi ug perwisyo sa ilang panginabuhian. Kasagaran gipugos sila nga paangkunon nga mingsuporta sa rebolusyonaryong kalihukan o mga sakop sa NPA. Gipailawom sila sa *curfew*, *nag-food blockade*, pagmuntar og tsekpoynt, pagsaka-saka sa mga kabalayan hila-bina sa gabii, pag-pangrekisa sa ilang mga butang ug uban pa. Gipugngan usab sila nga moadto sa ilang mga uma.

Ingon man, ang pagpahigayon og Retooled Community Support Program (RCSP) kuyog ang mga *civil military operation* sa AFP gigamit para sa pagpahumot sa ilang imahen sa katawhan para kuhaon ang ilang pagbati aron ilayo sila sa pakigbisog para sa pagbag-o, pagpamig-ot, ug pagpaniid sa mga lihok sa lumulupyo hilabina ang mga gidudahang mga personalidad nga may kalambigitan sa rebolusyonaryong kalihukan. Ila usab gihimo sa komunidad ang pagpakuyanap og dekadenteng kultura kaangay sa pagpakaylap sa iligal nga droga, sugal, pornograpiya ug pagpang-abuso sa mga kababayen-an. Pugos usab nga gipatawag ang mga lumulupyo sa mga asembliya o pulong-pulong sa militar.

Gigamit sa NTF-Elcac ang E-CLIP ug programa sa amnestiya nga mga iskema sa pagpanglingla aron pugos nga pasurenderon ang mga lumulupyo. Giparada ang mga *surrenderee* sa publiko aron ipakita ang pagpanghambog sa reaksyonaryong gobyerno nga kuno nanghatag og ayuda ug panginabuhian aron agnihon nga 'mag-balik-loob' sa gobyerno ang mga anaa sa rebolusyonaryong kalihukan. Apan kon dili na sila mapuslan, pasakaan sila pag-usab og kaso ug prisohon.

Kalapasan usab sa CARHRIHL ug sa internasyunal nga makatawhanong balaod ang pagtenir sa mga tropa militar sa mga komunidad sa mga mag-uuma ug sa mga pampublikong istruktura susama sa *barangay hall*, *gym*, simbahan, eskwelahan ug uban pa. Sa mga syudad sa

Guihulngan ug Canlaon, nahimong bulnerable ang seguridad sa mga estudyante ug mga magtutudlo sa pagtenir sa 62nd IB sa mga eskwelahan. Gawas niini, gipugos silang motaho sa militar kung may NPA sa ilang lugar. Samtang nasamdan ang usa ka magtutudlo sa Calatrava, Negros Occidental tungod sa paturagas nga pagpamusil sa mga sakop sa 79th IB duol sa iyang gitrabahoan nga eskwelahan.

Pagpamintas sa militar sa mga menor de edad

Walay gipili ang kapintas sa mga mersenaryong mga tropa sa rehimeng Marcos Jr nga bisan ang mga menor de edad gi-angin sa pagyatak sa ilang katungod nga gawasnong mabuhi ug luwas sa peligro.

Duha ka menor de edad ang gidakop sa 79th IB sa Don Salvador Benedicto, Negros Occidental niadtong Abril sa pasangil nga sila mga NPA ug giplanteran og mga armas. Biktima usab sa pagpanghulga nga masakeron ang mga menor de edad kuyog sa ilang mga ginikanan kung dili motaho sa militar kung may NPA sa ilang lugar susama sa gihimo sa 79th IB sa lungsod sa Calatrava niadtong Mayo ug sa 62nd IB sa Canlaon City niadtong Nobyembre.

Samtang, hangtod karon wala pa mahatagan og hustisya sa rehimen ang pagmasaker sa AFP sa pamilyang Fausto nga naglakip sa duha ka menor de edad nga mga bata sa milabay'ng tuig

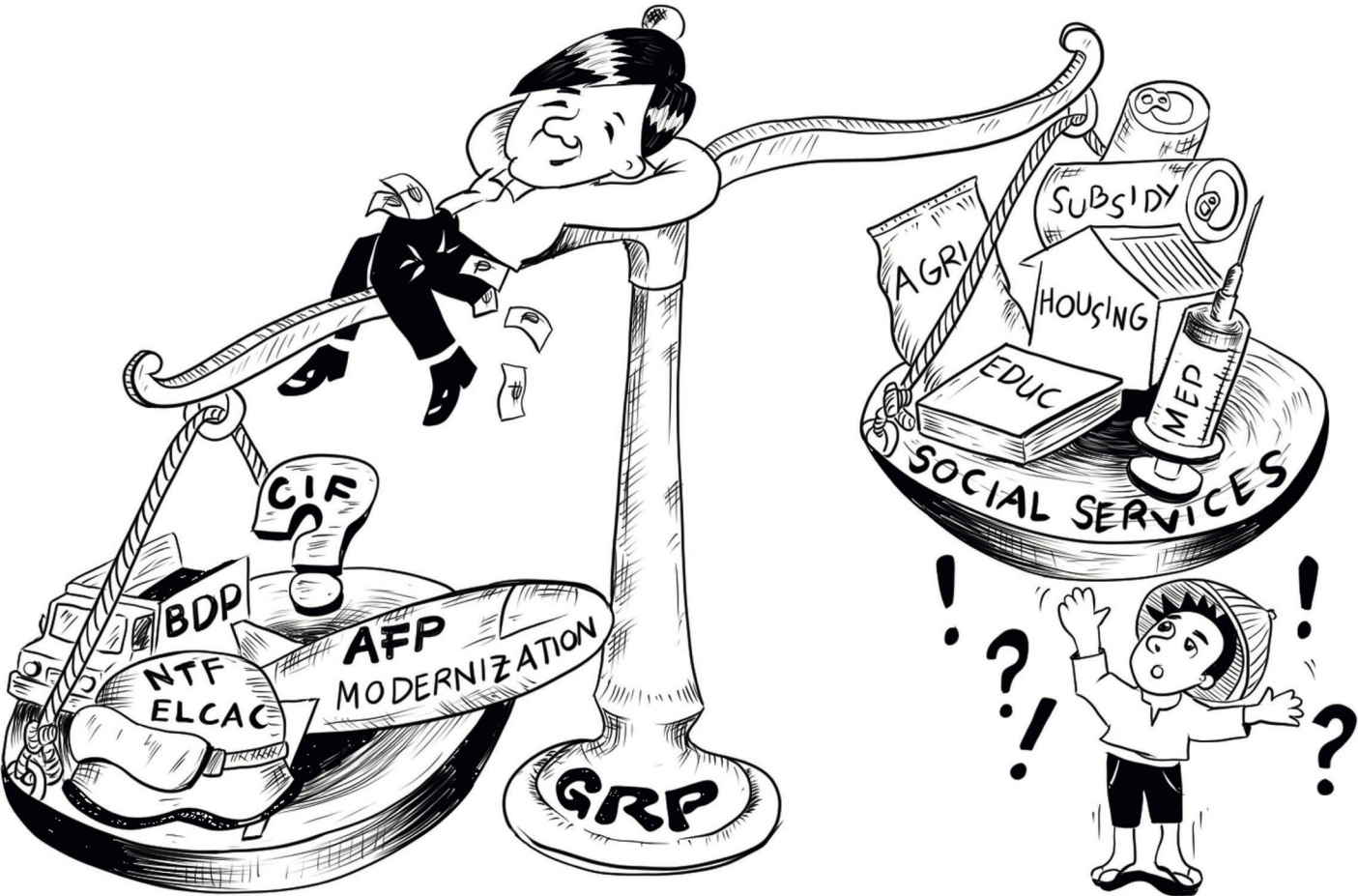
ug pagmasaker kang Everly Kee Jacolbe kuyog sa iyang mabdos nga inahan ug sa ilang paryente niadtong 2022.

Halos upat na ka tuig nga padayong gi-hostage sa NTF-Elcac ug 79th IB si Baby Marx Cairo Salino nga anaa pa sa Department of Social Welfare and Development (DSWD) Escalante City ug gipig-otan usab ang lola ug lolo ni Baby Marx hangtod karon.

Pagpamig-ot sa mga progresibo nga organisasyon

Hul-os ang paninguha sa reaksyonaryong gobyerno sa mga progresibong organisasyon lakip ang mga non-government organization (NGO) nga mingtabang sa katawhan hilabina ang mga mag-uuma nga mobarug sa ilang katungod sa yuta, pinuy-anan ug panginabuhian. Gipasanginlan sila sa AFP nga mga prente ug tigpinansya sa NPA gani gihulga sila, gipasakaan og hinimo-himong kaso o sa pinakagrabe, gipamatay sila.

Nagpadayon ang redtagging ug pagpanghulga sa kinabuhi sa mga organisador sa mga organisasyon sa mamumuo ug kabus nga tagadakbayan. Iligal nga gi-aresto sa hinimo-himong kaso ang mga lider masa ingon man ang nahitabong pagpang-aresto sa unom ka mga myembro sa grupo sa transportasyon niadtong Agosto nga gihikawan sa ilang katungod nga madunggan ang ilang mga reklamo ug pagbatok sa jeepney mod-

ernization. Nabuksas usab ang plano sa militar sa pagsulay sa pagpatay sa usa ka organisador sa mamumuo niadtong Agosto.

Gipasakaan og kaso nga Anti-Terrorism Financing niining bulana ang upat ka mga *development worker* sa Paghidaet sa Kauswagan Development Group (PDG) Inc ug usa pa ka myembro sa progresibong organisasyon. Ingon man, nalakip usab ang usa ka taga-Dumaguete City, Negros Oriental sa gipasakaan sa susamang kaso sa 27 ka mga *development worker* sa Cebu niadtong Mayo.

Gawas sa pagtunhay sa kultura sa impyunidad sa AFP, PNP ug NF-Elcac, lauman usab ang dugang nga pagburot sa bulsa sa mga dalagkung opisyal militar ug mga burukrata sa pagpasaka sa badyet sa sunod nga tuig sa Barangay Development Program (BDP) nga ₱7.6 milyon nga ginalokar para sa matag barangay nga '*insurgency-free*'. Wala pay labot diri ang ilang korapsyon gikan sa E-CLIP, amnestiya ug pagpabayad sa militar isip *goons* sa mga nagharing hut-ong para proteksyon sa ilang mga interes sa negosyo.

Kadungan sa panawagan sa katawhan sa hustisya para sa mga brutal nga binuhatan sa mga mersenaryog tropa ilawom sa rehimeng Marcos Jr, padayon usab ang singgit sa hustisya

sa halapad nga katawhang Negrosanon para sa mga biktima sa panahon sa paghari ni kanhi Presidente Duterte susama sa makalilisang nga mga pagpamatay sa panahon sa Oplan Sauron 1 ug 2, masaker sa Sagay City ug uban pa. Dapat papanubagon sila si Marcos Jr ug Duterte kuyog sa ilang mga kakunsabo sa pagsabwag og terorismo batok sa katawhan sa ngalan sa ilang mga kampanya kontra-insurhensya.

Tungod niini, dapat nga mas palig-onon ug pakusgon sa katawhang Negrosanon ang ilang mga organisasyon aron atubangon ug panalipdan ang ilang kinabuhi sa mapintas nga pagpang-atake sa kaaway sa hut-ong. Dapat nila nga ipakig-away nga maangkon ang tinuod nga reporma sa yuta ug nasudnong industriyalisasyon isip kasulbaran sa gutom ug kakabus nga ilang giantus.

Sa pikas bahin, nagpadayon ug walay pagkahubas ang suportang gihatag sa masang linupigan ug hinimuslan sa ilang tinuod na manggugubat, ang NPA, nga mingdapig sa ilang interes. Sa ilang pagtinabangay, pinaagi sa pagpamuno sa Communist Party of the Philippines, padayong gi-asdang ang gubat sa katawhan hangtod maangkon ang hustisya, kagawasan ug malungtarong kalinaw.